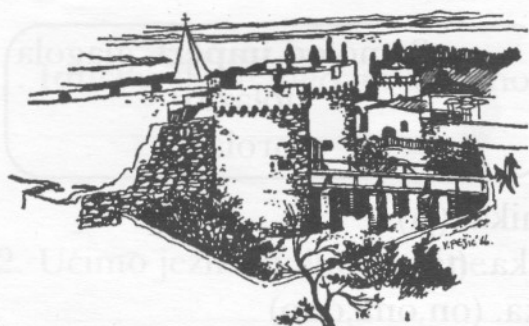

DVADESET DRUGA LEKCIJA

A

KALEMEGDAN

Svaki gost Beograda sigurno će posetiti Kalemegdan, najbolji park u Beogradu. U park možemo ući iz Knez-Mihailove ulice. Ovaj deo Kalemegdana je nekad bio prazan prostor ispred tvrđave, a danas je šetalište uvek puno posetilaca.

Šetajući širokim cvetnim stazama, prolazimo pored spomenika poznatih umetnika, lekara, profesora, političara. Idući dalje dolazimo do zidina stare tvrđave sa kulama. Na mestu današnjeg Kalemegdana prvu tvrđavu su podigli Kelti u IV veku pre nove ere. Posle njih tvrđavu su gradili Rimljani, Turci, Austrijanci ... Oko tvrđave je nastao grad u koji su trgovci dolazili ploveći Savom i Dunavom.

REČI:

posetiti	to visit	današnjeg	today
prazan, -a, -o	empty	(današnji, -a, -e)	
prostor	space, area of ground	podigli su (podići)	to raise, to put up
šetalište	a place for walking	gradili su (graditi)	to build
cvetnim (cvetni, -a, -o)	flowery	nastao je (nastati)	was founded (to be founded)
prolazimo (prolaziti)	we pass (to pass)	trgovci (trgovac)	merchants (merchant)
umetnika (umetnik)	artist	ploveći (ploviti)	sailing (to navigate, to sail)
političara (političar)	politician		
dalje (daleko)	further (far)		
sa kulama (kula)	with towers (tower)		

VEŽBE

I **Šetajući parkom prolazimo pored spomenika.**

glagolski prilog sadašnji - particip prezenta

3. 1. pl. prezenta

dolaze } + í } **dolazeći**
 (oni) šetaju } **šetajući**
 idu } **idući**

 Samo od **imperf.** glagola
 dolaziti
 prolaziti

Šetajući gradom prolazim pored spomenika. (ja)

Šetajući gradom prolaziš pored spomenika. (ti)

Šetajući gradom prolazi pored spomenika. (on,ona,ono)

Šetajući gradom prolazimo pored spomenika. (mi)

Šetajući gradom prolazite pored spomenika. (vi)

Šetajući gradom prolaze pored spomenika. (oni,one,ona)

a) **Napravite particip prezenta od sledećih glagola**

3.lice pl. prez.   particip prez.

prolaziti	_____	_____
ulaziti	_____	_____
govoriti	_____	_____
pisati	_____	_____
piti	_____	_____
sedeti	_____	_____
putovati	_____	_____
čitati	_____	_____

b) **Dopunite rečenice kao u primeru**

_____ parku gledam ljude koji prolaze. (sedeti)
 Sedeći u parku gledam ljude koji prolaze.

- _____ u park vidim mnogo spomenika. (ulaziti)
- _____ dalje prema Savi dolazimo do kalemegdanske tvrđave. (ići)
- Gledam izloge _____ po Knez-Mihailovoj ulici. (šetati)
- On najbolje uči _____ lepu muziku. (slušati)
- Uživam _____ kod kuće. (sedeti)
- _____ ulicu on gleda i desno i levo. (prelaziti)

II Sledeće rečenice stavite u perfekat i futur kao u primeru

Šetajući parkom **prolazimo** pored spomenika. / prezent
Šetajući parkom **prolazili smo** pored spomenika. / perfekat
Šetajući parkom **prolazićemo** pored spomenika. /fudur

1. Idući u školu gledam automobile.

_____

_____

2. Učimo jezik čitajući novine.

_____

_____

3. Putujući po zemlji učimo istoriju i geografiju i upoznajemo ljude.

_____

_____

4. Pišući domaći zadatak ponavljamo gramatiku i lekciju.

_____

_____

5. Stojeći ispred spomenika čekam prijatelja.

_____

_____

6. Mnogi studenti provode raspust učeći.

_____

_____

7. Vraćajući se sa fakulteta Miloš razmišlja o ispitu.

_____

_____

8. Duvajući, vetar nosi lišće.

_____

_____

III Stavite odgovarajuće predloge u sledeće rečenice: *u, na, iz, pored, sa, kroz,ispred, oko*

1. _____ park ulazimo _____ Knez-Mihailove ulice.
2. To je nekad bio prazan prostor _____ tvrđave.
3. _____ tvrđave je nastao grad.
4. Cvetnim stazama prolazimo _____ park.
5. Šetajući Kalemegdanom prolazimo _____ spomenika umetnika, lekara, političara.
6. _____ tvrđave je izvanredan pogled _____ Novi Beograd i ušće dve reke.
7. Najinteresantnija je stara tvrđava _____ kulama.

na + lokativ
akuzativ

Zoološki vrt se nalazi **na** Kalemegdanu.
Idući **na** Kalemegdan, sreo sam prijatelja.

sa + instrumental
genitiv

Najinteresantnija je stara tvrđava **sa** kulama.
Možemo ući u tvrđavu **sa** raznih strana.

Napišite nekoliko rečenica sa predlozima: *u, na, sa* i pročitajte

---

ŠETNJA PO KALEMEGDANU

Silvija: Nekoliko puta sam bila na Kalemegdanu. Uživala sam u šetnji, ali volela bih da saznam nešto više o prošlosti tvrđave i o spomenicima.

Irina: Ova kapija ispred nas zove se "Kralj kapija", a ovde desno je Rimski bunar. Ako želiš, možemo da ga vidimo. Stepenice vode u

dubinu od trideset pet metara. Ima mnogo priča o bunaru, ali ne znamo da li su tačne.

Silvija: Hajdemo, volim tajanstvena mesta.

*****

Irina: Sada idemo da vidimo spomenik Pobedniku - simbol Beograda. Visok je četrnaest metara. U jednoj ruci Pobednik drži mač, a u drugoj pticu.

Silvija: Šta još možemo videti ?

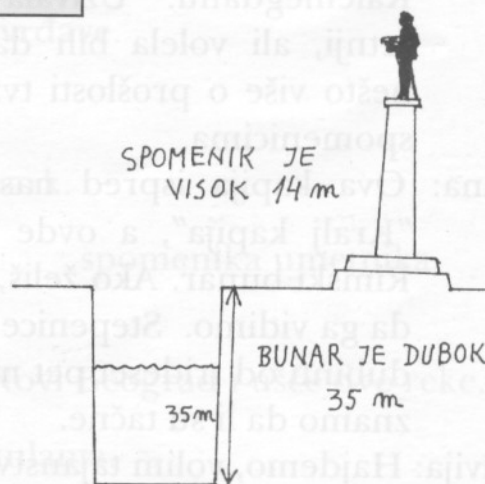
Irina: Vojni muzej, zoološki vrt, stare kapije... Posle idemo da vidimo dve male crkve ispod zidina. To su Crkva Ružica i Crkva svete Petke. Ispod Crkve svete Petke je izvor. Ljudi veruju da je voda iz izvora čudotvorna i lekovita.

REČI:

uživala sam (uživati)	enjoyed (to enjoy)	simbol	symbol
o prošlosti (prošlost)	about the past (the past)	drži (držati)	hold (to hold)
kapija	gate	mač	sword
kralj	king	Vojni muzej	Military museum
bunar	well	crkve (crkva)	church
stepenice (stepenica)	stairs, steps	izvor	water spring, source
dubina	depth	veruju (verovati)	to believe
tačne (tačan,-čna,-čno)	exact	čudotvorna	miraculous
tajanstvena	secret,	(čudotvoran,-rna,-rno)	
(tajanstven,-a,-o)	mysterious	lekovita (lekovit, -a,-o)	medicinally
pobedniku (pobednik)	to the winner (winner)		healthy

I Stepenice vode u dubinu od 35 metara.

dubok,-a,-o	dubina
visok,-a,-o	visina
dug,-a,-o	dužina
širok,-a,-o	širina

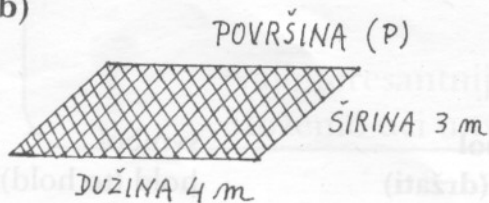

a) Promenite rečenice kao u primeru

Dubina bunara je 35 m.
Bunar je dubok 35 m.

1. Dužina puta je 45 m.
2. Visina spomenika je 3 m.
3. Širina sobe je 2.5 m.
4. Visina zgrade je 70 m.
5. Dubina jezera je oko 10 m.

b)

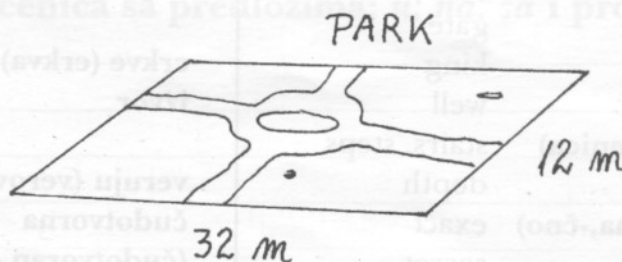

Zadatak: Dužina sobe je 4 m, a širina 3 m. Kolika je površina?

$$P = 4 \times 3 \quad P = 12 \text{ m}^2 \text{ (metara kvadratnih)}$$

Rešenje: Površina sobe je 12 m²

Napišite zadatak

_____ parka je _____ m, _____ je _____ m. Kolika je _____ ?

II Voleo bih da saznam nešto više o prošlosti grada.

prošlost
sadašnjost
budućnost

} ž.r.

Dopunite rečenice

1. U Vojnom muzeju možemo videti dokumente iz _____ (prošlost)
2. Da li razmišljate o _____?(budućnost)
3. Šta očekujete od _____? (budućnost)
4. Mladi ljudi ne misle o prošlosti i budućnosti, oni žive u _____
(sadašnjost)

prošli,-a,-o
sadašnji,-a,-e
budući,-a,-e

prošlo vreme - **perfekat**
sadašnje vreme - **prezent**
buduće vreme - **futur**

III Napišite nekoliko rečenica o Kalemegdanu

IV. Odgovorite na pitanja

REČI:

površina surface area
širina width
visina height

rešenje solution
sadašnjost the present
budućnost the future

БЕОГРАД У ПЕТНАЕСТОМ ВЕКУ

Путујући по Европи почетком петнаестог века, многи историчари су прошли кроз Београд. Писали су да је он у то време био слободан, отворен град. Имао је лепе улице, куће од камена, вртове... Најлепше зграде биле су двор, неколико цркава, болница и гостионице. У време владара Стефана Лазаревића трговци нису морали да плаћају порез. Зато су у град долазили многи богати људи да тргују и живе у њему. Историчари кажу да је Београд у то време био један од најлепших градова Европе.

* * *

- Шта можемо научити о граду и људима читајући текстове старих историчара ?
- Које земље и градове сте видели долазећи у Београд ?

РЕЋИ:

istoričari (istoričar)	historian	gostionice (gostionica)	inns (inn)
kamena (kamen)	stone	porez	tax
vrtove (vrt)	gardens (garden)	trgovci (trgovac)	merchants
dvor	palace	bogati (bogat, -a, -o)	rich
		trguju (trgovati)	to trade

C1

a)

b) **Ponavljjanje lekcije**

DOMAĆI ZADATAK

I Završite rečenice kao u primeru

_____ ulicama gledam lepe zgrade. (šetati)
Šetajući ulicama gledam lepe zgrade.

1. _____ gradom razmišljam o poslu. (ići)
2. Ne mislim na probleme _____ lepu knjigu. (čitati)
3. Odmara se _____ televiziju kod kuće. (gledati)
4. _____ u stan kažemo: "Dobar dan". (ulaziti)
5. _____ u parku čekaju prijatelje. (sedeti)

II Rečenice iz I vežbe stavite u perfekat i futur kao u primeru

Šetajući ulicama gledam lepe zgrade.
Šetajući ulicama gledao sam lepe zgrade.
Šetajući ulicama gledaću lepe zgrade.

III Kolika je visina vaše sobe ?

Koliko ste visoki ?

Izmerite sobu i izračunajte njenu površinu.

Napišite širinu i dužinu sobe.

IV Odgovorite na pitanja

1. Da li ste posetili Kalemegdan ?
2. Šta je danas Kalemegdan ?
3. Odakle je lep pogled na Novi Beograd i ušće Save u Dunav ?
4. Kolika je dubina Rimskog bunara ?
5. Koji spomenik je simbol Beograda ?
6. Šta još možemo videti na Kalemegdanu ?